

Közművidék

független keresztény politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, II., Szent István-tér 18.
Telefon: 60, este és ünnepnap: 409.

Felolvasó szerkesztő:
MIGEND DEZSŐ

Egyes szám ára hétköznap 10. vasárnap (szombat délután megjelölt lap) 16 fillér.
Előfizetés: 3 évre 720, 1 hónapra 250 P.
Postatakarékpénzt. csekk száma: 34.141.

A TANYAI IGAZGATÁS

A magyar alföldi tanyarendszer a községkialakulás kényszerű következményeként alakult ki azért, mert a felgyorsult és állandóan fenyegetett falvak népessége a nagyobb városokba és községekbe volt kénytelen menekülni, ahol védelmet talált s később ehhez a városokhoz, vagy községekhez csatolták az elpusztított falvak egész határát. Ennek a rendszernek közigazgatási, gazdasági, kulturális, egészségügyi hátrányai hosszú évtizedek óta ismeretesek és az érdekelt gazdátársadalom ugyancsak hosszú évtizedek óta sürgeti az olyan reformokat, amelyek a magyar tanyakérdést a megoldás útján előre viszik. Mint ahogy pedig a dolog természete szerint az elpusztított községeket visszaállítani és oda a városokból és a mai nagyközségekből a népességet visszatelepíteni lehetetlen volna, olyan reformok szükségesek, amelyek az adott keretek között közelebb viszik a tanyai lakosságot a kultúrához, elsősorban a közigazgatáshoz és azokhoz a szervekhez amelyek a szociális segítséget nyújtani hivatottak.

A magyar élet megoldásra váró problémái között érthetően alig van még egy, amely annyira tökéletesen ki volna munkálva, legapróbb részletekig kiemelezve, mint a tanyakérdés. Eppen ezért egyes helyeken saját hatáskörében valósította meg a nép azokat a központosított intézményeket, amelyekre a tanyának szüksége van, hogy népessége belekapcsolható legyen a magyar gazdasági és kulturális életbe, belekapcsolható legyen anélkül, hogy érezné a távolságot, amely a tanyát egyes kulturális gócponttól elválasztja. Így alakultak meg a sikeresen működő tanyai központok, azonban csak ott, ahol a népnek ilyenek alakítására megvolt az akarata. Hiányzott azonban a törvény, amely a tanyakérdést előbbre vigye és ezért rendkívül fontos és a szó szoros értelmében is korszakalkotó az a törvényjavaslat, amelyet Kállay Miklós kormánya a tanyai igazgatás rendezéséről a képviselőház elé terjesztett. Ez a javaslat a kormány hatáskörébe utalja és kötelezővé teszi olyan tanyai kirendeltségek, tehát központok megalakítását, amelyek hivatottak arra, hogy a lakosságnak a közigazgatási hatóságokkal és közegekkel való érintkezését megkönnyítsék.

A gyakorlati életben az a megbeszélhetetlen következménye lesz az alkotandó törvénynek, hogy a tanyai gazda nem lesz kénytelen apró apró ügyek elintézésére végett sokszor télvíz idején és járhatatlan utakon a 30-40 kilométernyire fekvő

városba bemenni, hanem megtalálja a közigazgatás kirendelt emberét a lakásához legközelebb eső tanyai központon és ott például megkaphatja marhájára a járuléklevelet, esetleg befizetheti az adóját, bejelentheti a születéseket és elhalálozásokat, stb.

Ilyen központok létesítését és oda meghatalmazott közigazgatási emberek telepítését, már több mint negyven év óta sürgeti a gazdátársadalom, azonban olyanformán, hogy a központokat tetszés szerint maga a tanyai érdekeltség létesítse. A kormány most benyújtott javaslata ezen — igen helyesen — túlnegy, kötelezővé teszi tanyai központok alakítá-

sára irányuló szabályrendeletek hozását és megadja a belügyminiszternek a jogot arra, hogy ott, ahol ilyen szabályrendeletet nem hoznak, ám-bár közérdek volna, hogy központot alakítsanak, hivatalból elrendelheti az ilyen szervezet létesítését.

Szükséges ez, mert hiszen a tanyai központ létesítésének első feltétele az, hogy megfelelő terület álljon rendelkezésre. Körülbelül 20-40 kat. holdnyi az a terület, amelyre szükség van. A már működő központok majdnem kivétel nélkül az anyaközség tulajdonában lévő ilyen területeken alakultak meg, tehát csak ott, ahol közterület állt rendelkezésre. A benyújtott törvényjavaslat azonban

kisajátítási jogot is ad a tanyaközpont létesítése céljából, tehát a jövőben ott is alakulnak központok, ahol magánosoktól kell erre a célra területeket igénybe venni.

Ez a javaslat mindenképpen hivatott arra, hogy a tanyai népesség gazdasági és kulturális színvonalát emelje. Erre pedig az országnak anynyival inkább szüksége van, mert a történelem bizonyítja, hogy hazánk-nak mindenkor az a része volt a magyar nemzeti erőnek ősforrása, ahol a tanyavilág van, mert ezekből sugárzott ki az a centrifugális erő, amely a magyar géniusz tette uralkodóvá a végeken.

Magyar sikerekről számol be a német hadijelentés

Minden szovjettámadást visszavertek a magyar csapatok

Berlin, december 28.
A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:
A véderő főparancsnoksága közli:
Terektől északra az ellenség ismét hiába rohamozta nagy vérvesztésekkel a német állásokat. Támadásai során 29 szovjet páncélos semmisült meg.
A Volga és a Don között, valamint a Don vidékén a tertős ellenséges támadások megtörték csapataink kemény ellenállásán. A német csapa-

tok ellentámadásokkal több helyen visszavetették a szovjeterőket. Negyvenkét páncélos harci kocsi löttünk ki.
A légielő erős kötelékei, valamint gyors magyar harci repülőgépek éjjel-nappal támogatták a hadsereg harcait.
Magyar csapatok a Don keleti partján végrehajtott helyi előretöréseik során nagyszámú ellenséges harcállást pusztítottak el s megsemmisítették azok legénységét.
Voronyezstől északnyugatra és Ka-

lugától nyugatra az ellenség sikeres támadásainak során súlyos veszteségeket szenvedett. Igen sok foglyot és nagymennyiségű zsákmányt ejtettünk. A középső arcvonalszakaszon meghiúsultak az ellenség helyi támadásai. Velikije Luki-i támaszpont elkeresedett harcban újabb ellenséges támadásokat vert vissza, amelyeket ellenséges páncélos-, légi- és nagyobb tűzérségi erők támogattak. Az ümen-tótól délkeletre intézett sikertelen támadásai során az ellenség tíz páncélost veszített.

Washingtonban rendkívül súlyosnak tartják a csendesóceáni helyzetet

Nagy veszteségeket szenvedett az angolszász légielő Északafrikában

Zürich, december 28.
A Budapesti Tudósító jelenti: Washingtoni magántudósító jelentése szerint az Északamerikai Egyesült Államok főérdeklődése ezidőszerint Északafrika felé irányul. Amerikában úgy látják, hogy az északafrikai amerikai csapatok nem elegendők arra, hogy elvégezzék azt a feladatot, melyet rájuk róttak. Egyes amerikai megfigyelők főként a csendesóceáni helyzetet tartják rendkívül súlyosnak s hangoztatják, hogy az USA-nak új arcvonalakat kell teremtenie a

csendesóceáni fronton. A legnagyobb veszélyt abban látják, hogy a tengely tengeraltjárói igen eredményesen működnek.
Lisszabon, december 28.
Ideérkezett jelentések arról számolnak be, hogy az angolszászok legutóbb 114 repülőgépet veszítettek Északafrikában. A 114 repülőgép közül 59 volt amerikai.
Algir, december 28.
A karácsonyi ünnepek nagy eseménye az volt, hogy Darlan tenger-nagyot, Francia-Északafrika főbizto-

sát, Roosevelt kegyencét december 24-én délután 3 óra után néhány parcellal, saját hivatalában agyonlőtték. A merénylő egy 20 éves fiatalember volt. Távirataink az esetről az alábbiakban számolnak be:
Mint Algirből jelentik, Darlant egy húszéves fiatalember ölte meg, akinek nemzetiségét hivatalosan még nem állapították meg, de általában arra gyanakodnak, hogy az illető francia volt. Már most minden kétséget kizáróan bebizonyosodott, hogy a tettes angol körökkel állt

kapcsolatban. A merényleteit nem sokkal azután követték el, hogy Darlan belépett algériai főbiztosi hivatalába. A gyilkos Darlan előszobájában várakozott s a belépő tengernagyra három revolverlövést adott le. A golyók fején és mellén érték. A gyilkos minden erejével azon volt, hogy elkerülje elfogatását. Az odarohanó tisztviselőkre, akik ártalmatlanná akarták tenni, szintén több lövést adott le s egyiküket lábán meg is sebesítette.

Darlan tengernagy kórházbeszélgetése közben meghalt.

Mint az angol hírszolgálati iroda jelenti, a francia haditörvényszék pénteken este halálraítélte Darlan gyilkosát, miután az teljes vallomást tett. A halálos ítéletet szombaton reggel hajtották végre. A gyilkos nevét «katonai okokból» titokban tartják. Darlan tengernagy pár nappal ezelőtti oltalmat kért Eisenhower tábornoktól, az Északafrikában lévő amerikai haderők főparancsnokától. Ebből arra következtetnek, hogy már régebben fenyegetve érezte magát. Hasonló értelmet tulajdonítanak Darlan egy kijelentésének, hogy nem marad sokáig helyén. Mint a továbbiakban mondják, a tengernagy a legutolsó időkig kitartott közismert angolellenes véleménye mellett és — mint már a múltban is — környezete előtt több ízben nyilatkozott Anglia ellen.

Madrid, december 28.

Mint a Spanyol Távirati Iroda jelenti Newyorkból, Darlan meggyilkolásának híre a washingtoni Fehér Háznál «rontotta az egész karácsonyi hangulatot». Roosevelt néhány órával az amerikai néphez intézett karácsonyi rádióüzenetének elhangzása után értesült a gyilkosságról.

Genf, december 28.

Mint Newyorkból közlik, a Newyork Times washingtoni jelentése szerint Darlan meggyilkolása semmiképpen sem érinti az Északafrikában kötött politikai egyezményeket. Ezzel szemben kérdéses, hogy mivel kell most tárgyalni az északafrikai amerikai haderőknek. Ebben a tekintetben Eisenhower tábornok teljes mozgáshiabadságot élvez. A Newyork Times szerint valószínű, hogy az Egyesült Államok északafrikai politikai erőfeszítései Darlan meggyilkolása következtében igen bonyolultakká válnak, mindenesetre azonban alapos ok van annak feltételezésére, hogy Darlan utódjául Giraud tábornokot jelölik ki. (MTI)

Békéscsaba megyei város adóhivatala.

3045/1942. ikt. sz.

Hirdetmény

A pénzügyminiszter 94.510/1942 VIII. sz. rendeletével megengedte, hogy mindazon természetes személyek, akik együttesen kezelt közadótartozásukat 1942. december 31-ig kifizetik, a folyó évi előírásnak megfelelő összeg után 2%-os kamattérítésben részesüljenek.

Felhívom az adózóközönség figyelmét, hogy amennyiben ezen kamattérítési kedvezményben részesedni kíván, együttesen kezelt közadótartozását lehetőleg sürgősen, de feltétlenül folyó évi december 31-ig fizesse ki.

Békéscsaba, 1942. december 2.

HORVÁTH
tanácsnok.

Csökkent a bolsevista támadás ereje

Berlin, december 28.

A Don mentén folyó harcokról a német fővárosban azt a megállapítást teszik, hogy a bol-

sevista támadás ereje lényegesen csökkent. A nagy hóvihár erősen akadályozza a bolsevistákat a hadmozdulatokban.

Ma minden gazda katoná

— hangsúlyozta Konkoly-Thege Sándor államtitkár rádióbeszédében

Konkoly-Thege Sándor államtitkár karácsony első ünnepén rádiószóval fordult az ország gazdatársadalmához. Hangsúlyozta, hogy a magyar gazdaközösséget a közös sors és a magyar föld szeretete fűzi össze nagy családdá.

— Háborús viszonyok között — mondta többek között Konkoly-Thege államtitkár — nem szabad mindent az államtól várni: az egyéni áldozatra, a hivatás lelkes befőtésére és a nehézsé-

gekkel megküzdő teljes erőfeszítésre fokozott szükség van minden gazda részéről. Mindig gondoljunk a honvédekre, akik a legnagyobb áldozatok meghozatalára készek.

Itthon is küzdelem folyik; küzdelem a termelés és a munka frontján, amelyet szintén meg kell nyernünk. Ezért ma minden magyar gazda katonának számít, akár egyenruhában van, akár nem.

Ujabb erős légitámadás érte Kalkuttát

Amszterdami, december 28.

Mint jelentik, a japán császári légierő erős egységei december

28-ra virradó éjjel újabb támadást intéztek Kalkutta ellen. A támadásról részleteket még nem jelentenek.

December 29-én közgyűlést tart a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület december 29-én, kedden délelőtt 10 órakor igazgató-választmányi ülést, utána délelőtt fél 11 órakor pedig rendes közgyűlést tart Békéscsabán,

Ferenc József-tér 6 szám alatti saját székházában. Az egyesület igazgató-választmányi ülésén és rendes közgyűlésén — értesülésünk szerint — Beliczey Miklós főispán is részt vesz.

Rommel csapatai Misurata irányába folytatják hadműveletüket

Zürich, december 28.

Líbiából ideérkezett jelentések szerint Rommel csapatai folytatják hadműveleteiket Duerattól nyugatra, Mi-

surata irányába. Kairóból azt jelentik, hogy egy degaullista oszlop érte Fessan vidékét és érintkezésben áll a német-olasz erőkkel.

A közellátási felügyelő felhívása a sertéshizláló gazdákhöz

Békés vármegye közellátási kormánybiztosától nyert 298—1942. Kek. sz. felhatalmazás alapján felhívom mindazokat a hizlálót, akik legalább 6 darab vagy ennél több sertést hizlálnak és saját hizlalású sertéseiket a 113.780—1942 K. M. rendelet alapján gazdasági, vagy háztartási szükségletük céljára akarják

levágni, hogy a sertésvágási engedély iránti kérelmüket közvetlenül hozzám nyújtsák be. Vágási engedélyt csak a vármegye területén levágásra kerülő sertésekre adok ki és csak azon előterjesztett kérelmeket veszem figyelembe, amelyek a községi előljárásságoknál (polgármesterek-nél) a már általam rendelkezé-

ÁRPÁD Filmszínház

Hétfő, kedd, szerda

Budapesttel egyidőben mutatjuk be az évad nagy magyar filmjét:

Egy szív megáll

KARÁDY KATALIN, Nagy István, Kiss Manyi, Pethes F.

Előadások: vasárnap 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, hétfőn 1/6, 1/8 órákor. Naponta az első előadás órára. — Telefon 239.

sükre bocsátott minta szerint készültek és abban foglalt adatokat hiánytalanul tartalmazzák. Az így előterjesztett kérelmeket a hizláló gazdasága, vagy lakóhelye szerint illetékes községi előljárásság (polgármester) által az adatok valódiságának szempontjából igazoltatni kell.

Felhívom az érdekelteket, hogy a sertésvágási engedélyek zavartalan kiadása végett saját érdekében, a fent kiadott szempontok figyelembevételével, terjeszték elő kérelmüket, mert a hiányos adatokat tartalmazó kérelmeket adatkiegészítés végett, érdemi elbírálás nélkül, a kérelmezőnek visszaküldöm.

M. kir. Közelítési Felügyelőség, Gyula.

Ujváry sk.

a felügyelőség vezetője.

Emlékezzünk

November 29.

1914. Haupt Géza, volt szegedi 5. honvéd táborigazgató és honvédszakaszvezető e napon Malomréti községi a védőállásunkban neki megfigyelésre kiutalt terepszakaszban egy nyolctagú Fenyvesvölgy irányából közeledő orosz járőrt fedezett fel. Engedélyt kért arra, hogy egy bajtársa kíséretében — az erdő leple alatt — az orosz járőrt elfoghassa. Merész tervét bajtársával egyetemben, rendkívül ügyesen végre is hajtotta. Tüzésre kész fegyverrel a járőrt meglepte és foglyul ejtette. Ugyanezen a napon hasonló ügyes és vakmerő fellépésével még egy másik orosz járőrt is sikerült elfognia. A nagyvezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

1916. Erdély határán november végén a székestehérvári 17. nepfelkelő gyalogezred védőállásában felkészülve várta az ellenség támadását, ami e napon be is következett. A támadás súlyos a Popa hegyet védő III. zászlóaljra érte. Egész éjjel tartó ágyúzás után, virradatkor megindult az ellenséges gyalogság támadása. Vitézül küzdő népfelkelők egyik századának az ellenséges tülerő folytán már-már válságosra vált helyzetében a zászlóalj bátor és elszánt parancsnoka, Guzmányi Károly zászados a küzdők közé vetette magát és személyes példaadásával lelkesítette katonáit a küzdelemre. Különceit maga mellé rendelve, szórta a neki adogatott kézigranátot és hangos szóval kitartásra biztatta embereit az egyenlőtlen harcban, míg egy ellenséges golyótól találva, holtan össze nem rogyott. A parancsnok eleste után a tülerő végülis visszazorította a zászlóaljra, de a második védelmi vonalig hátrálva, minden talpalatnyi földet drágán fizetettek meg az ellenséggel. Eközben Bendy László zászlósnak sikerült a veszélybe jutott géppuskákat is megmentenie. A zászlóalj parancsnokságát Faludy Sándor hadnagy vette át. A zászlóalj megszállta a második védelmi vonalat, melyet, bár számban megfogyatkozva, de új erőre kapva, hősiességgel tartott. Bendy zászlósnak a nagyvezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Páncélvadászaink huszonkét ellenséges harcokcsit löttek ki a Don partján

Páncélosaink kemény harcban visszavetették a betört ellenséget

(Honv. hadifüvésztő század. Sz. Kovács Imre tart. hadnagy)

Napokkal ezelőtti adta ki Sztalin 227-ik hadparancsát, amelyben a hadsereg előtt beismerte, hogy az ideiglenes harcok során igen súlyos veszteségeket szenvedtek emberben, anyagban és területben. Beismerte azt, hogy délen is igen súlyos bajok vannak és felszólította a hadseregpáncélosokat, hogy eddigi taktikájukat változtassák meg és ahol csak lehet, menjenek ellentámadásba. A hadparancs megjelenésekor új alakulatok is szervezték Sztalin és ennek az a szerepe, hogy aki egy lépést is hátrál, abba könyörtelenül belegéppuskáznak. Napokkal ezelőtti azonban megindult a mozgás a tulsó parton. Az oroszok nagyobb egységeket vontak össze és a mozsaras területen át közelítették meg a Don partját.

Az egyik éjszaka más arcvonalakról elvont repülőgépekkel valóságos bombázást zúdítottak állásainkra. Ez a bombázás mintegy négy órán át tartott és ugyanakkor a tüzéség is megszóllt a tulsó oldalon. Pillanatilag sem volt vitás, hogy az oroszok ezzel a pokoli bombatámadással akarják fedezni az átkelést, éppen ezért a mi tüzéségünk rögtön a Don vonalára fektette tüzét. Véres veszteségeket okoztunk, azonban egyes helyeken a folyó szigetének és árterének alakulása miatt — így lehetett megakadályozni az átkelést.

A szovjetoroszoknak egyes hézagokon sikerült átjönniük és amikor a gyalogság ideát megvetette a lábát, nyomban nagyobb egységek is átkeltek a Donon. Később légi felhárítás alapján megállapítottuk, hogy huszonkét orosz harcokcsi is átkelt és támadáshoz gyülekeztek. — Kezdetben csak dunántúli kötelekek tartották a vonalat a hatalmas túlerővel szemben. Újabb erőket kellett harcba vetni. 935 kilométeres gyalogmenet után éppen hosszabb pihenőjét tartotta egyik tolnai ezredünk. Ez került bevetésre egy kerékpáros zászlóaljjal a jobbszárnyon, balszárnyon pedig páncélos erőink vonultak fel.

Heves küzdelem után a jobbszárny az egyik somogyi ezreddel már a délelőtti órákban a Donon túlra szorította vissza az ellenséget. Középen a támadást egy másik somogyi ezred indította meg, később ehhez a támadáshoz zárkóztak fel a tolnaiak és az ellenséget a közeli községen keresztül nyomva, üldözőbe vették. Ezen a részen néhány páncélosunk szintén részt vett a harcban. A páncélosok természetesen hatalmasan elősegítették a gyalogság támadását. Harc közben egyik ellenséges légitámadás a másikat érte, de amikor az új erők megérkeztek, a szovjetoroszok makacs ellenállást kifejtve, lassan visszavonultak.

Egyetlen kérdés vár még megoldásra: mi történik a balszárnyon, ahol az ellenséges páncélosok vonultak fel és ahol egy felsőmagyarországi ezredünk küzdött. Ezen a szakaszon kellett megtörténnie az átkelt 22 orosz harcokcsi támadásának. A foglyulejtett orosz katonáktól megtudtuk, hogy saját erőink a 25-ik hadosztállyal állnak szemben. A hadosztályhoz a 81., 82., 83. gyalogezred tartozott egy különleges

zászlóaljjal és említett 22 harcokcsival. A Don tulsó oldalán pedig további nagyobb erők voltak felvonulóban, mert ezen a szakaszon mindenáron át akartak törni.

A balszárnyon a huszonkét harcokcsi rövidesen csakugyan támadásra indult és az ott küzdő gyalogság soraiban zavart okozott.

Szerencsére, jókor érkeztek meg saját páncélos erőink.

Nimródjaink ugyancsak kitettek magukért. A harcokcsi-óriásokkal bátran felvették a harcot és eikeseredett küzdelem után egytől-egyig ártalmatlanná tették őket. Nem volt kis munka a páncélszörnyetegek leküzdése, mert támadásukat mindenütt légierők támogatták. Ezek ellensúlyozására azután saját repülőink is megjelentek az égbolton és az ellenséges repülőket támadták. Harcuk minden esetben a mi győzelemünkkel végződött.

A közeli városban utcáson állottak lángokban és a magyar harcokcsi-erős tüzéségi tűzben folytatták útjukat előre. A város felett állandóan Raták keringtek és mindenütt lecsaptak, ahol csak célpontot

láttak és azt géppuskatűzzel árasztották el.

Nimródunk éppen üzemanyagot yelt fel, amikor egy Rata jelent meg felette. Igen izgalmas harc alakult ki a Rata és a Nimród között. A Nimród gépgyújtó a Rata felé irányozta és valósággal ontotta rá a tüzet. A Rata pilótája először makacsul géppuskázott, majd belátta, hogy céltalan a további küzdelem. Ezért még egy sorozat lövés leadása után elmenekült. A repülőgép géppuskafüvedékei közül kettő is becsapódott a nyitott páncéltornyos, de sem a Nimródban, sem az emberekben nem tett kárt.

Kíváncsian vártuk a jelentéseket harcokcsijaink szerepléséről.

Es büszkeség töltött el bennünket, amikor megtudtuk, hogy páncélos legénységünkől mindössze egyetlen ember vesztette életét, harcokcsikban pedig nem volt veszteség.

Ez a harc is azt bizonyítja, hogy páncélos legénységünk nagyszerű kiképzésben részesült, harcokcsink pedig, amely sokkal vékonyabb páncéltatú, mint az orosz, a legjobb harcokcsikkal is felveszi a versenyt. Páncélos legénységünk között kitűnő szellem uralkodik és ennek a katonaszellemnek és a magyar küzdeni tudásnak köszönhető, hogy a Don partja újabb huszonkét ellenséges harcokcsi temetőjévé vált.

Gyalogságunkat is a legnagyobb elismerés illeti, mert kedvezőtlen körülmények között többszörös túlerővel szemben tartották magukat és amint a segítség megérkezett, visszavetették az ellenséget.

A Magyar Külügyi Társaság előadása Békéscsabán

A Magyar Külügyi Társaság a közeljövőben valószínűleg január közepéig folyamán külpolitikai előadást tart Békéscsabán. Ezalkalommal Lukács György valóságos belső titkos tanácsos, ny. miniszter, Békés vármegye volt

főispánja is Békéscsabára jön. Lukács György lesz az előadó, aki a nemzetiségi kérdést ismerteti. Az előadást a város háza nagyteremében rendezik meg.

Szerdán megnyílnak a Városi Színház kapui

„A bolond Ásvayné” színművel kezdi meg Békéscsabai szereplését Balogh László színtársulata

Balogh László színtársulata december 30-án, szerdán kezdi meg Békéscsabai szereplését. A társulat, mely nagy sikerrel tartotta előadásait Kiskunhalason, csaknem teljesen új erőkből áll. A tavalyi együttes tagjai közül Balogh Lászlót, Balogh Lászlónét, M. Bárdoss Annyit, Márkus Ferencet és Solymossy Zoltánt láthatjuk viszont, a többiekét még nem láttuk a Békéscsabai színház színpadán. A szerdai megnyitólőadásra ünnepélyes keretek között kerül sor. Az igazgató a budapesti Nemzeti Színház Kamaraszínházának legnagyobb sikerű darabját »A

bolond Ásvayné»-t tűzte műsorra. Már az első héten fővárosi vendégművész is fellép a színpadon. Pethes Ferencet, a kiváló komikust üdvözölhetjük majd, aki a »Tokaji aszú» Krajcár Jani szerepét alakítja.

A színtársulat szereplése elé nagy érdeklődéssel tekint a város színház-báráró közönsége. Balogh László eddigi Békéscsabai szereplésével meghódította a közönséget. Reméljük, hogy társulatának átalakítása még inkább jobbá tette az együttest s forró színházi estékben lesz részünk.

Az előadásokat pontosan 7 órakor kezdi a társulat.

Megállapították a textilárak határárát

Budapest, december 23.

A Magyar Távirati Iroda közli: A m. kir. közellátásügyi miniszter a közönség tájékoztatása céljából megállapította a textilárak határárát. Ezek szerint a legmagasabb árak a következők:

Megnevezés	Belföldi gyapjuszövet	Külföldi
Sportszövet	30	30 P
Kangarn	40	70 P
Átmeneti kabát sz.	30	60 P
Téli kabát szövet	60	100 P

Pamutszövet	Belföldi	Külföldi
Lepedővászon	7	20 P
Sifon	4	8.50 P
Flanel	5.50	9 P
Karton	5	P
Inlet	3.50	11.70 P
Kanavász	4	P

Műselyem: Belföldi: Krepdesia 4.50, krepszatin 6.—, krepgeorgette 4.50, ujjabélés 5.50 pengő.

A közellátásügyi hivatal felhívja a közönség figyelmét, hogy az egyes kereskedők által a fenti árakat meghaló felszámításokat a jegyzék és a minta beküldése mellett jelentésük be Budapest 62. postafiók 545. szám alatt. A borítékon a »Textilárak ellenőrzés» megjelölést kell alkalmazni.

Életveszélyes sérüléssel szállították a Békéscsabai kórházba egy pusztai földvári borbélysegédet

Súlyos állapotban szállították be Karácsony estéjén a Békéscsabai kórházba Stemmerg Kálmán 20 éves borbélysegédet Pusztaföldvarról. A kórházban azonnal a leg gondosabb ápolás alá vették a fiatal embert és mindent elkövetnek, hogy megmentsék az életnek. Mivel Stemmerg Károly sérülését a kórházi vizsgálat során életveszélyesnek találták, megjelent a kórházban dr. Borbély János kir. járásbíró, mint vizsgálóbíró, hogy eskü alatt kiballgassa Stemmerget sérülésének keletkezésére nézve.

Értesülésünk szerint a borbélysegédet kocsmai iddógálás közben egyik ismerőse, akivel már régebben haragban állott, rövid szóváltás után a zsebéből kirántott hosszúpengéjű bicskával hasbaszúrta. Stemmerg Károlyt pillanatok alatt előntötte a vér és a szúrás következtében hatalmas seb keletkezett a hasán.

A karácsonyesti véres szurkálás ügyében az illetékes csendőrség indított nyomozást.

Csaba Mozdó

Előadások kezdete: vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8, hétköznap fél 6, fél 8 órakor. Naponta az első előadás 8 óra. Telefon 91. 10 éven aluli gyermekek a 4300/1924 M. E. sz. rendelet 12. §-a értelmében az előadásra nem bocsáthatók be.

Hétfőn, kedden és szerdán — Romantikus film:

EGY ÉJSZAKA VALCERE

A. NORIS, G. CERVI, L. CORTESI

HÍREK

Legszentebb kötelességünk

teljesítése közben szeretettel gondolunk családunkra, rokonainkra, ismerőseinkre, akiknek boldog új esztendőket kívánunk — írják haza a fronton hős honvédek. Lantos Arpad főhadnagy, Botyánszky Mihály szakaszvezető, Szűcs János szakaszvezető és Horváth Mihály honvéd aláírását olvassuk azon a zöld tábori levelezőlapon, melyet ma kaptunk messzi Oroszországból. Mindössze pár sort írtak a levélre, de ebben a pár sorban is benne lobog, mint messzire világító fátyla, az ő lelkiületük, az az emelkedett, tisztult szemlém, mellyel a magyar honvéd vivja történelmünk legnagyobb harcait. A honvéd kint a fronton tudja, hogy legszentebb kötelességét teljesíti. A nagy küzdelmek közben is hazaszáll gondolata, szívének szeretete, hozzánk, akik biztonságban élünk és dolgozhatunk itthon, mert a hősök biztosították számunkra a nyugalmat, a békés munka lehetőségét. Üzenetük nyomán mindenkor megőrzöl lelkiismeretünk s nekünk szól a kérdés: mi teljesítjük-e legszentebb kötelességünket? Felelnünk kell a zöldszínű tábori levelezőlapon hozzánk intézett kérdésekre, felelnünk, de nem pusztán szóval, hanem sokkal inkább: tettel, életünkkel. A boldog új esztendő, melyet az érettünk harcoló honvédek kívánnak nekünk, csak akkor köszönthet ránk, ha valamennyien olyan kötelességtudón, áldozatkészen és megalkuvás nélkül küzdünk azért, hogy ránk köszöntson a boldogabb jövő, amint a honvéd teljesíti feladatát a Don mentén.

— Kinevezések, kinevezések. A hivatalos lap ünnepi száma közli, hogy Magyarország kormányzója gróf Apponyi Károly felsőházi tagnak, dr. vitéz baráti Huszár Alsdár, az OTI elnökének, Soldos Béla Gömör vármegye főispánjának, Hedry Lőrinc kevesi főispánjának, Tasnádi Szűcs András államtitkárnak a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Vitéz Simon Elemér, a Vöröskereszt elnökének, Kelemen Krisztofom pannonhalmi főpátnak, báró Ápor Gábor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek, Varga József kereskedelmi miniszternek, Radochay László igazságügyminiszternek, Fiedler István római katolikus, Vásárhelyi János református és Jozán Miklós unitárius püspököknek a Magyar Érdemrend nagykeresztjét adományozta a Kormányzó. Sándor Imre kolozsvári püspöki helynök a Magyar Érdemrend középkeresztjét a csillaggal kapta.

— Miniszteri rendelet a lapok áráról. A Hivatalos Lap december 25-iki száma közli a m. kir. minisztérium 7570/1942. M. E. számú rendeletét, mely a lapok terjedelmét és árát szabályozza. A miniszteri rendelet értelmében az a csoportba tartozó lapok (ebbe tartozik a Körösvidék is) eladási ára példányonként hétköznap tíz fillér, vasárnap (aszombatt délután megjelenő szám) tizenhat fillér, előfizetési ára egy hónapra két pengő ötven fillér, három hónapra pedig hét pengő húsz fillér.

Felelős kiadó: Koppányi Gyula.

— Holdanként 542 mázsa répatermés. Pécs polgármesterének közgyűlési beszámolójában van egy országos érdekességű szócikk. Ez így hangzik: A fakarmányrépa várakozáson felül, hihetetlenül nagy termést adott. A házigazdaság 5 kat. holdján 2712 mázsa termelt, átlag 542 mázsa; Messzesen 6 kat. holdon 1200 mázsa, holdankénti átlag tehát 200 mázsa.

— Adomány. Az Erzsébethelyi Evangélikus Négyesület 40 pengőt adományozott a Vöröskereszt javára. Az adományért ezúton mond hálás köszönetet a Vöröskereszt helyi elnökének.

— Élőnek látszó halott Spanyolországban. Spanyolország Cueta helyiségében meghalt egy 18 éves leány. A lelkész nem akarta a halottat eltemetni, mert a holttest nem meredezett meg, semmiféle bomlási jel sem látszik rajta. Egy hét óta figyelik, de semmiféle változást nem észlelnek rajta, úgy fekszik koporsójában, mintha aludna.

— Mi újság a budapesti élelmiszer-nagyvásártélepen? A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelentése szerint december 16-tól 23-ig az élelmiszer-nagyvásártélepen az élő- és vágottbaromfiárak változatlanok voltak. A tojáspiacon a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékfélék piacán a paraj ára 10, a főzötök ára pedig 20 fillérral emelkedett; viszont a leveles karfiol ára 30 fillérral csökkent kg-ként. A gyümölcspiacon a héjasdió ára 20 fillérral emelkedett kg-ként.

MÁVAUT autóbusszmenetrend

Érvényes 1942. évi november 2-től további intézkedésig.

Békéscsaba—Gyula

x			x
8.50	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk. 11.40
9.04	ind.	Evangélikus árvaház	ind. 11.26
9.24	érk.	Gyula Kossuth-tér (fm.)	ind. 11.06
9.26	érk.	Gyula Komló-szálló	ind. 11.04
9.28	érk.	Gyula törvényszék	ind. 11.02
9.30	érk.	Gyula városháza	ind. 11.00

Békéscsaba—Mezőberény—Köröstarcsa

—	—	ind.	Békéscsaba MÁV p. u.	érk.	—	18.25
6.00	12.45	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	8.40	18.15
6.25	13.10	ind.	Békés városháza	ind.	8.16	17.51
6.51	13.36	ind.	Mezőberény község.	ind.	7.50	17.25
7.05	13.51	érk.	Köröstarcsa posta	ind.	7.34	17.09

Püszgyarmat—Szeghalom—Mezőberény p. u.

5.00	—	—	i.	Püszgyarmat közsh. é.	—	—	16.45		
5.30	—	16.12	i.	Szeghalom Templom-t. é.	8.03	—	15.55		
6.05	—	16.45	i.	Körösladány község.	7.31	—	15.26		
6.29	7.34	13.55	17.09	i.	Köröstarcsa posta	7.08	7.30	13.51	15.03
6.44	7.49	14.10	17.24	é.	Mezőberény község.	6.51	7.15	13.36	14.46
6.50	—	14.16	—	é.	Mezőberény p. u.	—	7.09	—	14.40

Békéscsaba—Szeghalom—Berettyóújfalui

—	ind.	Békéscsaba MÁV p. u.	érk.	18.25
6.00	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	18.15
6.25	ind.	Békés község.	ind.	17.51
7.05	ind.	Köröstarcsa posta	ind.	17.09
8.05	ind.	Szeghalom Templom-tér	ind.	16.12
8.28	ind.	Csökmő postahivatal	ind.	15.48
9.10	ind.	Zsáka postahivatal	ind.	15.06
9.50	érk.	Berettyóújfalui község.	ind.	14.25

Békéscsaba—Szarvas—Kunszentmárton

x			x	
13.55	ind.	Békéscsaba MÁV p. u.	érk.	—
14.05	ind.	Békéscsaba Csaba-szálló	érk.	8.40
15.02	ind.	Kondoros	ind.	7.42
16.00	ind.	Szarvas Árpád-szálló	ind.	6.50
16.39	ind.	Öcsöd község.	ind.	6.10
17.05	érk.	Kunszentmárton, Fő-tér	ind.	5.35

x = Csak hétköznap közlekedik!

Felelős kiadók a MÁVAUT Főnökségénél, B-esaba, II. Kazinczy-u. 1-3. Telefon: 233.

Kiadja és nyomtatja a Körösvidék rt.

Békés községben a közel múlt napokban adták át az ONCSA-házakat a sokgyermekes családoknak. Negyvenöt békési sokgyermekes családnak jutott hájlekhöz. Az ünnepélyes átadáson jelen volt Valkó László országos szociális felügyelő és Márki Barna alispán is.

— Agyonugta a ló, amikor a kislát tanította lovagolni. Tragikus szerencsétlenség történt Balmautóvárosban. Harangi Gábor 33 éves fiatal gazda 3 éves kislát felültette a ló hátára s így akarta megkedveltetni vele a lovagást. Alighogy feltette a gyermeket a ló hátára, a ló valamitől megijedt és kirugott. A rugás Harangit a gyomrán érte. Harangi összeesett a fájdalomtól, majd mikor kissé magához tért, bejött a lakásba és lefeküdt. Állapota egyre rosszabb lett, úgy hogy be kellett szállítani a debreceni klinikára. Műtétet hajtottak végre rajta s akkor derült ki, hogy a rugás következtében bélrepedést szenvedett. A bélrepedés következtében hashártyagyulladás lépett fel s három nap alatt végzett a fiatal gazdálkodóval.

— Három hónapot kapott a honvéd tolvaja. Káplár Piros 26 éves kocséri lakos, aki már kétszer volt büntetve lopásért, november 28-án éjjel a szegedi vasútállomáson Kiss Miklós honvédőtől, aki Sopronba akart utazni, ellopta 100 pengőjét és ruhaneműt tartalmazó katonaládáját. Közona egyesbíró jogerősen 3 hónapi fogságra ítélte a katonatolvaját.

— Lopások. Knapp Géza békéscsabai férfi- és nőszabó feljelentés tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki szerdán délután délután ellopott egy férfi nadrágot 115 pengő értékben. — Ugyancsak ismeretlen tettes lopott el Miklya András békéscsabai lakos falkamrájából egy falyulót. — Weiltner Már János-utca 5 sz. alatti lakos falkamrájából burgonyát és túrókat lopott el ismeretlen tettes. A feljelentések ügyében megindult a nyomozás.

Előszó Az Előszó Leventegyerekszületés napján, melyen a község szegényorsú gyermekeit megajándékozta. Somos György elnök intézett lelkéből fakadó beszédet a honvédek ünnepségén a karácsonyi ajándékokban részesített gyermekekhez.

— Ezen a héten a Medvegy és a dr. Südy gyógyszerár tart éjjeli szolgálatot.

Színház

HETI MŰSOR:

Szerdán: Bolond Asvayné. Színház.

Csütörtökön délután 4 órakor: Párisi expressz. Operett.

Csütörtökön este: Párisi expressz. Pénteken délután 4 órakor: Vén diófa. Operett.

Pénteken este: Vén diófa.

Szombaton: Vén diófa.

Vasárnap délután 4 órakor: Vén diófa.

Vasárnap este: Vén diófa.

Hétfőn: Fethes Ferenc vendégfelléptével: Tokaji aszú. Operett.

Kedden: Fethes Ferenc vendégfelléptével: Mánás Miska. Operett.

Szerdán délután 4 órakor: Nemes rózsá. Zenés vígjáték.

Szerdán este: Nemes rózsá.

Csütörtökön: Nemes rózsá.

APRÓHÍRDETÉSEK

Előfizetőknek és példány-számvásárlóknak! A m. kir. minisztérium 7570/1942. M. E. számú rendelet értelmében lapunk előfizetési ára 1 hónapra 250, negyedévre 720 P, példányonkénti ára hétköznap 10 fillér, vasárnap (szombat délután megjelenő lap) 16 fillér.

Különbejártatásos butorozott szoba azonnali kiadó. Horváth Miklós-út 30.

Eladó egy Noniusz mér. tűzőt géz-fénye paj. 7 éves 170 cm magas. Helyeztetett Békés vármegye területére. Ridi József, Bihar megye, Várad-Szülős, Rákóczi-út 22.

Elveszett szombaton az Árpád Filmstúdióban a fél 4-es előadás után félpár bőrkésztyű egy karikagyűrűvel. Bejelentés megadójára adja le Bánom-utca 6 sz. alatt, hol jutalomban részesül.

Ügyes, jóerkölcsű fiú kifutónak felvételt. IV. Hajnal-utca 36.

Egy nagy igazságt. és stráfkocsi eladó. Mérges házőrző kutyát vennék. Zsitos-utca 16.

Elveszett csütörtökön este a Szent István téren 1 db bőrkésztyű. Bejelentés megadójára adja le a kiadóhivatalban, hol jutalomban részesül.

Felelős nyomdavezető: Svecz András